

EXPUNERE DE MOTIVE

pentru modificarea și completarea Legii nr.11/1991 privind combaterea concurenței neloiale, cu modificările și completările ulterioare, precum și pentru modificarea și completarea Legii concurenței nr.21/1996, cu modificările și completările ulterioare, precum și pentru modificarea și completarea Legii nr. 81/2022 privind practicile comerciale neloiale dintre întreprinderi în cadrul lanțului de aprovizionare agricol și alimentar.

1. DESCRIEREA SITUAȚIEI ACTUALE

De mai multi ani și până în prezent, piața bunurilor de larg consum din România, dominată covârșitor de marile rețele care alcătuiesc comerțul modern, este grav afectată de distorsiuni permanente ale liberei concurențe.

Conform prevederilor legislative europene de concurență și explicațiilor aferente ale Comisiei Europene, “libera concurență este elementul-cheie al unei economii de piață deschise și oferă consumatorilor produse și servicii de cât mai bună calitate la prețuri cât mai competitive”.

Ori, pe piața din Romania cei mai mulți producători autohtoni de bunuri de larg consum sunt refuzați total sau parțial de marile lanțuri de magazine, fără nicio evaluare a calității, a prețului sau a capacității de producție.

În mod special, în comerțul modern din România sunt drastic restricționate listarea și comercializarea alimentelor cu cea mai buna calitate și cu cele mai competitive prețuri, fabricate doar din ingrediente naturale, produse pe piața internă. Limitarea prezenței în magazine și implicit, limitarea comercializării celor mai bune produse autohtone, fără niciun argument comercial, a devenit cea mai comună practică comercială neloială în rândul marilor retaileri care activează pe piața din Romania.

O altă practică interzisă de legislația europeană de concurență, dar la fel de comună marilor comercianți din Romania, este aplicarea de adaosuri comerciale diferite la produse din aceeași categorie, adică “aplicarea de condiții comerciale diferite la prestații echivalente”. Astfel manipulează discreționar volumele de vânzări, favorizând vânzarea produselor cu adaosuri comerciale mai mici și sabotează vânzarea produselor carora le aplică adaosuri comerciale mai mari.

Atât limitarea prezenței în magazine a celor mai bune produse, cât și manipularea prețurilor lor de raft prin dimensiunea adaosului comercial, reprezintă tactici incorecte, ilegale, care, contrar prevederilor europene, pulverizează atât libera concurență între producători, cât și ideea de respectare a intereselor consumatorilor.

O altă practică frecventă, comună marilor rețele de comerț, este listarea temporară a produselor autohtone pentru care nu există motive de refuz, dar listarea este urmată de o prezență foarte

redușă, greu vizibilă la raft sau chiar de lipsa totală din raft, urmată apoi de o simplă notificare prin care retailerul îi anunță producătorului delistarea produselor sale, fără nicio altă explicație.

Aceste practici profund incorecte, aplicate pe partea cea mai importantă din piața de bunuri și servicii din România, au consecințe economice și sociale devastatoare:

- falimentarea celor mai valoroase fabrici autohtone, care furnizează produse de bună calitate,
- scăderea gradului de procesare și de utilizare a produselor agricole obținute în fermele românești,
- sărăcirea populației, odată cu distrugerea locurilor de muncă din fabrici
- creșterea deficitului balanței comerciale prin favorizarea anticoncurențială a importurilor de slabă calitate, etc.

De asemenea, refuzul sau limitarea comercializării alimentelor curate, fabricate fără aditivi, reprezintă un veritabil atentat la sănătatea populației, prin încălcarea dreptului consumatorilor de a avea acces și la astfel de produse. Este știut că aditivii alimentari sunt substanțe cu potențial mai mic sau mai mare de afectare a sănătății, în timp ce produsele alimentare “clean label” reprezintă un reper indubitabil de calitate în toate piețele europene. Un exemplu clar îl avem în milioanele de produse alimentare retrase în ultimii ani de pe rafturile magazinelor, considerate periculoase de către Autoritatea Europeană pentru Siguranța Alimentelor din cauza aditivilor tratați cu oxid de etilenă. În topul retragerilor se află înghețata și dulciurile care sunt consumate în special de copii.

Mai trebuie precizat că pe fondul acestei situații, numărul de noi cazuri de cancer crește continuu în România, astfel că în anul 2023 a fost cu 21% mai mare comparativ cu anul anterior, conform datelor Institutului Național de Sănătate Publică.

În ciuda tuturor practicilor menționate mai sus, precum și a consecințelor evidente, Consiliul Concurenței refuză cu obstinație să stopeze eliminarea celor mai competitive produse autohtone prin comportamente anticoncurențiale, pretinzând că “nu are indicii” sau “nu are bază legală să intervină”.

De aceea este imperios necesară corectarea și completarea legislației naționale de concurență cu prevederi clare, care să nu mai lase loc de interpretări și care, în linie cu prevederile europene, să asigure respectarea dreptului fiecărui producător român de a concura liber pe piață, în baza calității și a prețului produselor/serviciilor sale, precum și respectarea dreptului fiecărui consumator român de a avea acces neîngrădit la orice produs sau serviciu disponibil, pe care dorește să-l achiziționeze.

2. SCOPUL URMĂRIT PRIN PREZENTUL PROIECT DE LEGE

Prin prezenta inițiativă legislativă se urmărește completarea și modificarea actualului cadru legal, astfel încât prevederile să fie clare, corecte și ușor de aplicat.

A fost necesară introducerea unor definiții care nu mai existau în legislație și anume: Întreprindere, Consumator, Participanți la Piață, definiții care au existat în vechea legislație. Interzicerea permanentă a practicilor de concurență neloială care contravin uzanțelor cinstite și principiului general al bunei-credințe, săvârșite de întreprinderi față de alte întreprinderi și nu doar în cazul perioadelor de stare de mobilizare și stare de război, stare de urgență, stare de alertă sau alte situații de criză stabilite prin acte normative. Pe lângă înțelegerile exprese s-au înmulțit înțelegerile tacite între întreprinderi, de aceea este nevoie de reintroducerea în lege a noțiunii de înțelegere tacite, prevedere care în vechea legislație a existat.

De asemenea, este totalmente anticoncurențial să existe înțelegeri exprese sau tacite între întreprinderi care împiedică sau limitează accesul pe piața românească sau pe o parte a acesteia, pentru produsele sau serviciile cu calitate mai bună și prețuri mai mici decât ale altor produse sau servicii similare disponibile pe același segment de piață. Mai mult decât atât, aceste înțelegeri privind restricționarea sau limitarea accesului pe piață al produselor/serviciilor cu prețuri mai mici decât prețurile produselor/serviciilor deja disponibile pe același segment de piață, reprezintă și principalul mecanism de escaladare artificială a nivelului general al prețurilor.

Prin introducerea definiției aditivilor alimentari și prin interzicerea refuzurilor sau limitării privind listarea și comercializarea produselor alimentare fabricate fără aditivi alimentari, va crește numărul produselor alimentare curate și sănătoase care se vor găsi la raft, va crește gradul de prelucrare a produselor agricole autohtone în produse finite, consumatorii vor beneficia de mai multe produse sănătoase, fără E-uri, iar o paletă largă de astfel de produse va duce la creșterea calității vieții și a sănătății cetățenilor din România.

Inițiator : Senator Cristescu Ionel Dănuț – Grup Parlamentar PSD

TABEL CU INIȚIATORII

Propunerii legislative pentru modificarea și completarea Legii nr.11/1991 privind combaterea concurenței neloiale, cu modificările și completările ulterioare, precum și pentru modificarea și completarea Legii concurenței nr.21/1996, cu modificările și completările ulterioare, precum și pentru modificarea și completarea Legii nr.81/2022 privind practicile comerciale neloiale dintre întreprinderi în cadrul lanțului de aprovizionare agricol și alimentară

Nr.crt.	Nume și prenume	Grup	Semnătura
1.	BÎCA Iulian Mihail	PSD	
2.	IOAN CHIRIĂ MARIUS - GHE.	PSD	
3.	CALIN GHEORGHEZ MATIBES	AUR	
4.	ADRIAN STREINU - CERCEL	PSD	
5.	DĂNEAȘ MIRCEA	AUR	
6.	DEHEȘ IOAN	PSD	
7.	MÎNDRUȚ GHEORGHIȚĂ	PSD	
8.	MIHAI ALFRED LAURENȚIU ANTONIU	PSD	
9.	CIUNOIU NICUSOR	PSD	
10.	VLĂDIN. SORIN	PSD	
11.	MATEI BOGDAN	PSD	
12.	HUMELNICU MARIUS	PSD	
13.	POPA MARCEL	PSD	
14.	CREV GABRIELA	PSD	
15.	SEBASTIAN CERNIC	USR	

16.	CIOROMELA VALONTIN - LICI	AUR
17.	MATEESCU SORIN-CRISTIAN	AUR
18.	MURESAN CLAUDIU	PSD
19.	TRUTAN LUCIAN	PSD
20.	MOG ARINA	PNL
21.	CATANĂ ADRIAN	AUR
22.	POBICA ANDREI	NEAFILAT
23.	COSMIN POTERAS	NEAFILAT
24.	GONTEZ VIOLE	USR
25.	VESTA UTTAL	PNL
26.	BREANĂ-PRĂVĂTOARELA - CRĂINA	PSD
27.	POTECĂ VESILICA	AUR
28.	TRUHA IUL	PSD
29.	Piper - Samu Florin	PSD
30.	NITA NICU	P.S.D
31.	Chiriac Radu M	PSD
32.	CHECARIU MIRCEA	AUR
33.	SANDU VIONICA	PSD
34.	MASAR ROSICA	PSD
35.	Goleac Nicoleta	P.S.D
36.	Pistru Eusebiu	PSD
37.	PARVULESCU EUGEN	PNL
38.	DANIEL GHIȚA	PSD
39.	DAMIAN MARIUS	PSD
40.	DOMITRU DORINA	PSD

Nr. crt.	Nume și Prenume	Grup	Semnătura
41.	STANCU PAUL	PSD	
42.	Mircea Florin	PSD	
43.	MARIA STOIAN	PSA/PSD	
44.	Bos Virgil Marius	USR	
45.	MOACHEL LAURA MIHAELA	PSD	
46.	CUC RAZVAN	PSD	
47.	Remonilo P. Ghitom	PSD	
48.	BOANCA Rodica	NEAFIL	
49.	Coban Dorinel	A.U.R.	
50.	NEAGU IONUT	A.U.R.	
51.			
52.			
53.			
54.			
55.			
56.			
57.			
58.			
59.			
60.			
61.			
62.			